

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Κείμενο

[Προβλήματα εκπαίδευσης και απασχόλησης των γυναικών με ειδικές ανάγκες]

Οι ουσιαστικές διαφορές ανάμεσα στους άνδρες και στις γυναίκες με ειδικές ανάγκες γίνονται φανερές, όταν εξεταστούν θέματα όπως ο γάμος, η οικογενειακή ζωή, η εκπαίδευση και η επαγγελματική κατάρτιση, η επαγγελματική αποκατάσταση, το εισόδημα, ο ελεύθερος χρόνος και η κοινωνική ζωή.

Γενικά, σε σύγκριση με τους άνδρες που έχουν την ίδια αναπηρία οι γυναίκες με ειδικές ανάγκες βιώνουν πιο έντονα την κοινωνική απομόνωση εξαιτίας των παραδοσιακών αντιλήψεων που καθορίζουν τους ρόλους των δύο φύλων και κατά συνέπεια την κοινωνική θέση των γυναικών. Ιστορικά, η θέση ενός ανάπηρου κοριτσιού στην οικογένεια ήταν χειρότερη από τη θέση του αγοριού, γιατί διάχυτη ήταν η αντίληψη πως θα μεγαλώσει, θα παντρευτεί, θα κάνει παιδιά και θα φροντίζει το σπίτι αλλά και όλα τα μέλη της οικογένειας. Με άλλα λόγια προετοιμαζόταν να παίξει τον ρόλο του «απλήρωτου οικογενειακού υπηρέτη». Έτσι, το ανάπηρο κορίτσι θεωρούνταν, ανάλογα με το είδος της αναπηρίας, ικανό μόνο για κατώτερες δουλειές και δευτερεύοντες ρόλους.

Ως αποτέλεσμα αυτού του τρόπου σκέψης τα κορίτσια με ειδικές ανάγκες αντιμετωπίζουν περισσότερα προβλήματα εκπαίδευσης από τα αγόρια, αφού είναι λιγότερο πιθανό να τα ενθαρρύνουν οι οικογένειές τους να μορφωθούν. Επίσης, όταν παρακολουθούν **προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης**, συνήθως καταρτίζονται σε τομείς που δεν έχουν προοπτικές σταδιοδρομίας. Τέλος, το χαμηλό συναίσθημα αυτοεπάρκειας σε συνδυασμό με την αναπηρία τους καθιστά τις **γυναίκες** διπλά μειονεκτούσες στην αγορά εργασίας.

Εξαιτίας, λοιπόν, όλων αυτών των παραγόντων αλλά και της γενικής στάσης, σύμφωνα με την οποία οι άνδρες, ακόμη και ανάπηροι, πρέπει να είναι οικονομικά ανεξάρτητοι, ενώ οι γυναίκες όχι, οι γυναίκες με ειδικές ανάγκες έχουν σοβαρότερα προβλήματα απασχόλησης απ' ό,τι οι άνδρες. Οι συνέπειες είναι έντονη ανασφάλεια και απουσία κινήτρων για εργασία και συμμετοχή στην κοινωνική ζωή.

Αναλυτικά, όσον αφορά στον τομέα της εκπαίδευσης, είναι γνωστό ότι ο αναλφαβητισμός είναι πιο συχνός μεταξύ των γυναικών παρά μεταξύ των ανδρών. Στις αναπτυσσόμενες χώρες παρατηρείται ότι οι γυναίκες έχουν δυσκολότερη **πρόσβαση** στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση σε σύγκριση με τους άνδρες. Οι συνέπειες του αναλφαβητισμού είναι ιδιαίτερα **οδυνηρές** για τις γυναίκες με ειδικές

ανάγκες. Εκτός του ότι περιορίζεται η συμμετοχή τους σε προγράμματα υγείας και σε κοινωνικές δραστηριότητες, εμποδίζεται παράλληλα και η είσοδός τους στην αγορά εργασίας. Οι έρευνες δείχνουν ότι η **εκπαίδευση** συνδέεται σε υψηλό βαθμό με τη συμμετοχή τους στην επαγγελματική ζωή και με την ευκολία ένταξής τους στο κοινωνικό σύνολο.

Τα αγόρια και τα κορίτσια συχνά λαμβάνουν διαφορετικό είδος εκπαίδευσης. Τα κοινωνικά στερεότυπα για τους ρόλους των δύο φύλων συνήθως είναι πιο έντονα στην περίπτωση των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Πιθανώς στην προσπάθεια να βοηθηθούν στο θέμα της κοινωνικής τους προσαρμογής γυναίκες καθοδηγούνται έτσι, ώστε να στρέφονται προς τους παραδοσιακούς γυναικείους ρόλους: στην τριτοβάθμια εκπαίδευση κατευθύνονται προς γυναικοκρατούμενες ειδικότητες, ενώ όταν επιλέγουν «ανδρικά» επαγγέλματα, αντιμετωπίζουν μεγαλύτερες δυσκολίες από τις υπόλοιπες γυναίκες.

Δ. Σιδηροπούλου Δημακάκου. (1995). Προβλήματα εκπαίδευσης και απασχόλησης των γυναικών με ειδικές ανάγκες. *Άτομα με ειδικές ανάγκες, τόμος Α΄*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 197-205 (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A. (Μονάδες 20)

A. Να αποδώσετε περιληπτικά το κείμενο (80-100 λέξεις).

(μονάδες 20)

B. (Μονάδες 15)

B1. Ποια επιχειρήματα επιστρατεύει η συγγραφέας, για να τεκμηριώσει την άποψη πως οι συνέπειες του αναλφαριθμητισμού είναι ιδιαίτερα οδυνηρές για τις γυναίκες με ειδικές ανάγκες; (60-80 λέξεις).

(μονάδες 10)

B2.α. Να επισημάνετε δύο από τις διαρθρωτικές λέξεις, με τις οποίες επιτυγχάνεται η νοηματική συνοχή στη δεύτερη παράγραφο (Γενικά... ρόλους) του κειμένου.

(μονάδες 2)

B2.β. Ποια σχέση συνοχής σηματοδοτεί η κάθε διαρθρωτική λέξη;

(μονάδες 3)

Γ. (Μονάδες 15)

- Γ1** Να γράψετε μία πρόταση για κάθε λέξη ή φράση του κειμένου με την **έντονη γραφή**: **προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης, γυναίκες, πρόσβαση, οδυνηρές, εκπαίδευση** (μπορείτε να διαφοροποιήσετε τον γραμματικό τύπο, δηλαδή την πτώση, τον αριθμό, το γένος, το πρόσωπο κ.λπ.).

(μονάδες 10)

- Γ2.** Να επισημάνετε στο κείμενο πέντε όρους ειδικού/επιστημονικού λεξιλογίου.

(μονάδες 5)